
SAMRÅDSREDOGÖRELSE

ANSÖKAN OM KONCESSION FÖR LINJE FÖR NY 170 KV-LEDNING MELLAN STATIONERNA BODBYN OCH ROBERTSFORS

ROBERTSFORS OCH SKELLEFTEÅ KOMMUN

2019-06-11

2019-102091-0001

2019-06-06

2019-102091-0001

2019-06-11

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Samrådets genomförande	3
3	Inkomna yttranden och synpunkter	4
3.1	Länsstyrelsen och kommunen	4
3.1.1	Länsstyrelsen i Västerbottens län	4
3.1.2	Robertsfors kommun	6
3.1.3	Skellefteå kommun	6
3.2	Sameby	7
3.2.1	Gran sameby	7
3.2.2	Malå sameby	7
3.3	Kungsörnsgruppen Västerbottens län	8
3.4	Allmänhet och fastighetsägare/rättighetsinnehavare	8
3.4.1	Bodbyn 	
3.4.2	Bodbyn 	8
3.4.3	Edfastmark 	8
3.4.4	Edfastmark 	8
3.4.5	Flarken 	9
3.4.6	Flarken 	9
3.4.7	Norrback 	9
3.4.8	Orrtoliden 	9
3.4.9	Selsberg 	10
3.4.10	Ullervattnet 	12
3.4.11	Ullervattnet 	13
3.4.12	Ullervattnet mfl.	13
3.4.13	Ullervattnet 	14
3.4.14	Sakrismarken 	14
3.4.15	Ödesmarker 	14
3.5	Övriga myndigheter, organisationer och föreningar	14
3.5.1	Bergsstaten	14
3.5.2	Elsäkerhetsverket	14
3.5.3	Fred Olsen Renewables AB	15
3.5.4	Försvarmakten	15
3.5.5	Luffartsverket	15
3.5.6	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	15
3.5.7	Norra skogsägarna	15
3.5.8	Ragn-Sells	16
3.5.9	Sametinget	16

3.5.10	Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)	17
3.5.11	Svea skog	18
3.5.12	Sveriges geologiska undersökning (SGU)	18
3.5.13	Traf kverket	18

Bilagor

Bilaga 1 Samrådsunderlag och inbjudan till samråd

Bilaga 2 Sändlista myndigheter, organisationer och företag

Bilaga 4 Annonser

Bilaga 5 Yttrande från kommun och länsstyrelse

Bilaga 6 Yttrande från allmänhet och fastighetsägare

Bilaga 7 Protokoll möte med Malå sameby

Bilaga 8 Protokoll möte kungsörnsgruppen Västerbottens län (sekretess)

Bilaga 9 Yttrande övriga myndigheter, organisationer och föreningar

1 Inledning

Avgränsningssamråd enligt 6 kap 29-32 §§ miljöbalken har genomförts. Samrådet syftar till att utföra underlag för Skellefteå Kraft elnäts specifika miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för en ny 170 kV-luftledning mellan stationen Bodbyn och den nya stationen Robertsfors. Skellefteå Kraft avser ansökan om nätkoncession för linje för den nya ledningen.

Denna samrådsredogörelse beskriver hur samrådet har genomförts, vilka samrådskontakter som tagits, vilka synpunkter som inkommit och vilka åtgärder som de inkomna synpunkterna har bidragit till.

Samrådsredogörelsen utgör en del av koncessionsansökan enligt Ellagen (1997:857) som skickas till Energimarknadsinspektionen.

2 Samrådets genomförande

Den 7 februari 2019 skickades samrådsunderlag med information om rubricerad ledning och inbjudan till avgränsningssamråd enligt 6 kap 29-32 §§ miljöbalken (**Bilaga 1**) via e-post eller post till Robertsfors och Skellefteå kommuner, länsstyrelsen i Västerbottens län, samt övriga berörda myndigheter, organisationer, föreningar och samebyar (sändlista enligt **Bilaga 2**). Samrådsunderlag skickades också till fastighetsägare och rättighetsinnehavare inom utredningskorridorer på en bredd mellan 250-1900 meter längs alternativa stråk (sändlista enligt **Bilaga 3**). Utredningskorridorernas bredd har avgränsats utifrån intressen i området och syftar till att möjliggöra justeringar så att ledningssträckningen sedan kan projekteras för att i möjligaste mån undvika utpekade intressen. Sista dag för yttrande var 22 mars 2019.

Samrådet annonserades i Norran den 9 februari 2019 (se **Bilaga 4**). Annonseringen innehöll information om den planerade verksamheten, information om var samrådsunderlag kunde erhållas och var synpunkter kunde lämnas.

I annonseringen och samrådsunderlaget hänvisades det till Skellefteå Krafts hemsida där samrådsunderlaget fanns att ladda ner samt kontaktinformation hos Sweco där samrådsmaterialet gått att beställa i pappersform.

De berörda inbjöds att inkomma med synpunkter på projektet. I samrådsunderlaget presenterades information om planförhållanden, den planerade verksamheten och dess förutsedda miljöpåverkan.

3 Inkomna yttranden och synpunkter

Nedan presenteras de huvudsakliga synpunkterna i inkomna yttranden (**se Bilaga 5 och Bilaga 6 för yttrandena i sin helhet**) följt av Skellefteå Krafts bemötande på synpunkterna (i kursiv stil).

3.1 Länsstyrelsen och kommunen

3.1.1 Länsstyrelsen i Västerbottens län

Om den nya kraftledningen ska ersätta en befintlig ledning ska raseringsavtal för denna tas med i miljökonsekvensbeskrivningen.

Skellefteå Kraft: Ingen befintlig ledning ska raseras till följd av den nya ledningen.

I miljökonsekvensbeskrivningen ska det beskrivas varför ledningsdragning till övervägande del sker i obruten terräng istället för längs existerande infrastruktur.

Skellefteå Kraft: Se avsnitt 3.1 Lokalisering av alternativa sträckningar i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning till Ansökan.

Beskriv påverkan på Skogsstyrelsens naturvärden, området Storklanken där det har tecknats ett naturvårdsavtal och värdefulla naturområden utpekade av Länsstyrelsen i korridor A, D, F och G. Det ska framgå hur ni undviker, avhjälper eller kompenserar den påverkan som kan uppstå.

Skellefteå Kraft: Se avsnitt 6.3 Naturmiljö i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning för bolagets hantering av dessa värden. Skellefteå Kraft har valt en sträckning inom en kombination av utredningsstråk "del av 1A", 2A, 3B och 4A, se Figur 3-2 i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning. Området Storklanken kommer inte påverkas av ledningen.

Vilken påverkan kommer det att bli på naturvärden om kraftledningen byggs. Detta behöver beskrivas i miljökonsekvensbeskrivningen och det ska framgå hur ni undviker, avhjälper eller kompenserar den påverkan som kan uppstå både generellt och i särskilt värdefulla områden. De skyddsåtgärder och skadeförebyggande åtgärder som vidtas ska vara tydligt formulerade och inte innehålla skrivningar som "i möjligaste mån", "i så stor utsträckning som möjligt" eller "bör".

- Det är många vattendrag som kommer att passeras av kraftledningen. I miljökonsekvensbeskrivningen måste det framgå hur dessa passeras både av själva kraftledningen men även hur transporter hanteras över vattendragen under anläggning och underhåll. Påverkan på Rickleån som är av riksintresse för naturvård ska särskilt beaktas.

Skellefteå Kraft: Se avsnitt 6.3 Naturmiljö i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning för bolagets hantering av dessa värden.

- Det förekommer värdefulla naturområden utpekade av Länsstyrelsen, nyckelbiotoper, biotopskydd, områden med naturvärden utpekade av Skogsstyrelsen, sumpskogar och våtmarker längs utredningsstråken. I

miljökonsekvensbeskrivningen måste det framgå i vilken omfattning de påverkas och hur hänsyn tas till dessa både i anläggningsskedet och under drift. I samrådsunderlaget skriver ni att en naturvärdesinventering har utförts under 2018. Det måste tydligt framgå om dessa områden har inventerats i samband med denna inventering och vilka slutsatser ni drar från naturvärdesinventeringen.

Skellefteå Kraft: Se avsnitt 6.3 Naturmiljö i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning för bolagets hantering av dessa värden och Bilaga D5 Natur- och fågelinventering.

- Data från Artsportalen om skyddade eller fridlysta arter ska samlas in och inkorporeras i miljökonsekvensbeskrivningen.

Skellefteå Kraft: Se avsnitt 6.3 Naturmiljö i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning för bolagets hantering av dessa värden.

- Ni skriver i samrådsunderlaget att en fördjupad fågelutredning ska göras i samband med miljökonsekvensbeskrivningen. Förutom att beskriva fågelförekomst och bedömda konsekvenser ska det finnas med ett resonemang och en bedömning av lämpliga skadelindrande åtgärder både i anläggningsskedet och i drift.

Skellefteå Kraft: Se avsnitt 6.4 Fågel i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning för bolagets hantering av dessa värden.

- I och omkring området som berörs av de olika föreslagna sträckningarna förekommer både kungsörn och havsörn i varierande utsträckning. Det behöver utredas i detalj och kartläggas var örnar förekommer. En dragning av den nya ledningen längs med befintliga ledningar eller längs befintliga vägar är att föredra framför en dragning av ledningen genom obruten terräng. Speciell hänsyn behöver tas till örnars boplatser och deras omgivning både under byggfasen och vid utformning av elledningen så att störningar och risken för olyckor minimeras. Viktiga födosöksområden bör ej fragmenteras av kraftledningen och dess ledningsgata. Samråd behöver ske både med Kungsörnsprojektet och med Havsörnsprojektet inom Västerbottens ornitologiska förening.

Skellefteå Kraft: Se avsnitt 6.3 Naturmiljö i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning och Bilaga D6 Sekretessbilaga för bolagets hantering av dessa värden. Samråd har skett med Kungsörnsgruppen i Västerbottens län och Västerbottens ornitologiska förening där Havsörnsprojektet ingår.

Utredning av konsekvenser för rennäringen ska följa checklisten bifogad i bilaga 2. Oavsett val av sträckning kommer kraftledningen att beröra områden av riksintresse för rennäringen, flyttleder och trivselland.

Skellefteå Kraft: Se avsnitt 6.7 Rennäring i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning för bolagets hantering av rennäringens intressen.

Från det inskickade samrådet kan det inte avgöras vilka arkeologiska åtgärder som kan bli aktuella. Det kan krävas arkeologiska åtgärder eller tillstånd till ingrepp i fornlämning enligt kulturmiljölagen. Miljökonsekvensbeskrivningen ska redovisa vilka forn- och kulturlämningar som påverkas av de olika ledningsdragningarna och hur hänsyn till dessa planeras i alla skeden av verksamheten. Oavsett vilken linje som väljs kommer forn- och kulturlämningar att beröras och därför måste det samrådats med Länsstyrelsen om kulturmiljön när det är bestämt vilken ledningssträckning som väljs.

Skellefteå Kraft: Se avsnitt 6.5 Kulturmiljö i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning för bolagets hantering av kulturmiljöintressen.

Påverkan på landskapsbilden ska redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen, särskild där det finns närboende.

Skellefteå Kraft: Se avsnitt 6.2 Landskap- och bebyggelsemiljö i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning för bolagets hantering av påverkan på landskapsbilden.

I miljökonsekvensbeskrivningen är det även viktigt att beskriva förutsättningarna för drift och underhåll. Hur drift och underhåll utförs, med vilka intervaller och under vilka förutsättningar är viktigt att beskriva. Det är även viktigt att redogöra för vilka skyddsåtgärder och skadeförebyggande åtgärder som kan och ska vidtas för att i samband med drift och underhåll undvika skador på kultur- och naturvärdena. Påverkan från drift och underhåll på rennaringen ska också beskrivas.

Skellefteå Kraft: Skellefteå Kraft har beskrivit påverkan, effekter och konsekvenser av den valda ledningen i bygg- och driftskede i luftledningsutförande under varje miljöaspekt.

3.1.2 Robertsfors kommun

Robertsfors kommun har under flera år uppmärksammat nätägare om det stora behov som finns av en ny kraftledning in till kommunen. Ledningen är viktig för att säkra stabiliteten i elnätet och ge förutsättningar för ytterligare energiuttag och företagsexpansion i kommunen. Kommunen ställer sig därför positiva till den investering och satsning som görs från Skellefteå Krafts sida i vår kommun. Det skapar möjligheter för fortsatt näringslivs- och boendeutveckling, vilka kräver stabilare och säkrare elleverans. Satsningen är på många sätt avgörande för att de övriga samhällssatsningar som görs ska ge effekt.

Skellefteå Kraft: Skellefteå Kraft noterar detta.

3.1.3 Skellefteå kommun

Kommunen informerade att det finns ett tematiskt tillägg för vindkraft till översiktsplanen. Utredningsstråk B skär genom ett utpekade område som är lämpligt för vindkraft. Kommunen anser att den tänkta kraftledningen ska placeras så att den inte försvårar användandet av vindkraftområdet. Det utpekade området för vindkraft bör finnas med i kommande kartmaterial.

Skellefteå Kraft: Se avsnitt 6.1 Gällande planer och program i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning för bolagets hantering av påverkan på utpekade områden för vindkraft.

Inom Skellefteå kommun berör både sträckning A och B riksintresseområde för rennärigen. Planerad hänsyn behöver beskrivas i kommande MKB. Det är också viktigt med dialog med berörd sameby för att få kunskap om de lokala förhållandena.

Skellefteå Kraft: Ett samrådsmöte med ordförande för Malå sameby har genomförts den 12 mars 2019. Hänsyn till samebyns synpunkter har tagits vid val av ledningssträckning, se protokoll från samrådsmötet Bilaga 7. Även Gran sameby fick ta del av samrådshandlingarna och erbjöds ett separat samrådsmöte men de valde att avstå.

Samtliga sträckningar berör områden med naturvärden. Planerad hänsyn till områdena behöver beskrivas i kommande MKB.

Skellefteå Kraft: Se avsnitt 6.3 Naturmiljö i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning för bolagets hantering av dessa värden.

Hänsyn behöver tas till jordbrukslandskap, så att landskapsbilden påverkas så lite som möjligt och att ett rationellt jordbruk fortfarande kan bedrivas. Det är framförallt i Robertsfors kommun vissa alternativ kan tänkas skära genom jordbrukslandskap.

Skellefteå Kraft: Se avsnitt 6.2 Landskap- och bebyggelsemiljö för bolagets hantering av landskapsbild och avsnitt 6.8 Övrig markanvändning och infrastruktur för hantering av effekter för jordbruk i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning.

I kommande MKB bör en ekosystemtjänstanalys göras. De olika sträckningarna kan ge olika resultat, vilket kan ge stöd när en sträckning ska väljas.

Skellefteå Kraft: Se avsnitt 6.3 Naturmiljö i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning för bolagets hantering av ekosystemtjänster.

3.2 Sameby

3.2.1 Gran sameby

Gran sameby har inget att erinra mot planerade ledningssträckningar.

Skellefteå Kraft noterar detta.

3.2.2 Malå sameby

Den 12 mars 2019 genomfördes ett samrådsmöte tillsammans med ordförande Peder Lundberg från Malå sameby, Protokoll har skickats till Malå sameby för granskning. Se protokoll från samrådsmötet i Bilaga 7. Protokoll utgör samebyns yttrande i samrådet. Protokoll har granskats och godkänts av samebyn.

Skellefteå Kraft: Skellefteå Kraft valt en ledningssträckning inom de stråk som Malå sameby förordade.

3.3 Kungsörnsgruppen Västerbottens län

Den 21 februari 2019 genomfördes ett samrådsmöte tillsammans med ordförande [REDACTED] från kungsörnsgruppen i Västerbottens län. Protokollet har skickats till Kungsörnsgruppen för granskning. Kungsörnsgruppens ordförande lämnade ett muntligt godkännande av protokollet. Se protokollet från samrådsmötet Bilaga 8. *OBS! Protokollet omfattas av sekretess.*

3.4 Allmänhet och fastighetsägare/rättighetsinnehavare

Kompletta yttranden finns att ta del av i Bilaga 6.

3.4.1 Bodbyn [REDACTED]

Ägare av fastighet Bodbyn [REDACTED] hade inget att erinra i samrådet.

Skellefteå Kraft: Skellefteå Kraft noterar detta.

3.4.2 Bodbyn [REDACTED]

Den delen av ledningen som berör fastighetsägaren är ledningens norra läge, från station Bodbyn till Kvarnsvedjan/Högberget. I den nordliga delen förordar fastighetsägaren en dragning i stråk A och godtar i andra hand en dragning i stråk B. Fastighetsägaren motsätter sig däremot en dragning i stråk C. Se yttrandet i sin helhet i Bilaga 6.

Skellefteå Kraft: Skellefteå Kraft har i ledningens norra del valt en ledningssträckning inom utredningsstråk A.

3.4.3 Edfastmark [REDACTED]

Den lösning som fastighetsägaren ser som det enda alternativet är utredningsstråk A. Om detta inte är möjligt förordar de alternativ H.

Skellefteå Kraft:

Skellefteå Kraft har valt en sträckning inom en kombination mellan utredningsstråk "del av 1A", 2A, 3B och 4A, se Figur 3-2 i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning. Ledningen kommer att passera på ett behörigt avstånd från fastighet Edfastmark [REDACTED]

3.4.4 Edfastmark [REDACTED]

Ägare av fastighet Edfastmark [REDACTED] motsätter sig alternativ A. Detta då de har planer på att utveckla naturturism i området kring Aftonmora. Fastighetsägaren informerar att denna miljö ytterligare skulle försämrats om en kraftledning byggs i anslutning och att de då inte skulle gå vidare med turismverksamheten, vilket de anser är viktigt för regionen.

Skellefteå Kraft: Skellefteå Kraft har valt bort stråk 3A som går förbi Aftonmora. Den nya ledningen är placerad minst en kilometer från Aftonmora.

3.4.5 Flarken

Ägare av Flarken anser att alternativ B och G kan påverka Abborrtjärnen på ett negativt sätt och informerar att om ledningen dras på berget mellan Abborrtjärn (som troligen heter Lappotjärnberget enligt kartunderlag) kan vacker natur med hundraåriga martallar förstöras. Ägaren av Flarken anser vidare att ledningen inte heller bör vara inom synhåll för Abborrtjärn och förordar alternativ A.

Skellefteå Kraft: Skellefteå Kraft har valt en ledningssträckning inom utredningsstråk B som går cirka en kilometer väst om Lappotjärnberget/Abborrtjärnen. Ledningen ligger därmed på ett behörigt avstånd från Abborrtjärnen. Ledningens visuella effekt avgränsas av mellanliggande vegetation och ledningen medför därmed inte någon visuell påverkan.

3.4.6 Flarken

Ägare av Flarken vill att sträckningen dras så att den inkräktar så lite som möjligt på hans skog. Fastighetsägaren informerar att han vill att de träd som måste avverkas forslas fram till farbar väg och märks med hans namn så att han kan hämta dem.

Skellefteå Kraft: Fastighet Flarken passeras av utredningsstråk G. Fastigheten kommer därmed inte att påverkas av den nya ledningen.

3.4.7 Norrbäck

Ägare av fastighet Norrbäck motsätter sig att Skellefteå Kraft drar en kraftledning över hennes mark. De har en jaktstuga som ligger under sträckning B (se markering i bifogad karta i yttrandet Bilaga 6). Fastighetsägaren anser vidare att sträckning B även går för nära deras hus och bebyggelse. Ägaren har andra planer för deras skog än en kraftledning vilket är sedvanligt skogsbruk.

Skellefteå Kraft: Efter samråd och genomförda utredningar är den sammanfattande bedömningen att en ledningssträckning inom en kombination mellan utredningsstråk "del av 1A", 2A, 3B och 4A, se Figur 3-2 i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning, innebär minst effekter på utpekade intressen jämfört med alternativa utredningsstråk. Detta innebär tyvärr att den nya ledningen passerar över fastighet Norrbäck Förslaget på ledningssträckning som presenterades i samrådet har flyttats västerut och den sökta ledningen ligger därmed cirka 170 m från jaktstugan. Ledningen ligger cirka 1,2 km från närmsta bostadshus.

3.4.8 Orrtoliden

Ägare av fastighet Orrtoliden anser att Skellefteå Kraft ska undvika en dragning av kraftledning i utredningsstråk A, E och F, runt den bergskedja i vilken Orrtolidberget ingår. I samrådshandlingens kartor beskrivs bergskedjan med Klanken, Orrtolidberget mfl. Fastighetsägaren kan endast acceptera en dragning i utredningsstråk B förbi bergskedjan.

De anser vidare att det är felaktigt och kränkande att gammal odlingsmark samt områdets höjddurvor utelämnats på kartorna, eftersom det undanhåller väsentliga fakta om området som föreslås bli taget i anspråk för all överskådlig framtid.

Fastighetsägaren informerar om bergskedjans tydliga bevarandevärden av flora och fauna, dess värde för djur som t.ex. lodjur och ren samt fåglar. Områdets orörda karaktär ger värde åt markägarna. Han menar på att det finns ovanliga naturvärden här som med lätthet kommer att skadas i en bygffas och än mer i en driffas för en stor kraftledning.

Fastighetsägaren informerar att de i generationer kommer bestrida varje försök till att etablera vindkraft i området. Han anser att den berörda kraftledningen har ett underförstått "mervärde" som avledningsstråk för möjlig vindkraft.

Fastighetsägaren informerar om forskning kring renar och vindkraft samt att bergskedjan är sårbar för åsknedslag.

Sammanfattningsvis kommer ägare av Orrtoliden bestrida alla etableringar av kraftledningar i utredningsstråken A, E och F inom det berörda området.

Se yttrandet i sin helhet Bilaga 6.

Skellefteå Kraft: Skellefteå Kraft har valt bort stråk A, E och F som går förbi bergskedjan där Orrtolidberget ingår. Den nya ledningen är placerad minst cirka 3,6 kilometer från Orrtolidberget.

Ledningens syfte är att förstärka redundansen för elnätet i Robertsfors och skapa möjlighet för framtida elintensiva verksamheter.

3.4.9 Selsberg

Fastighet Selsberg berörs av utredningsstråk G. Läs yttrandet i sin helhet i Bilaga 6.

Ägare av Selsberg yrkar i första hand att ledningen med sidoområden dras helt utanför fastighet Selsberg . I andra hand yrkar ägaren att om ledningen ändå kommer att beröra fastigheten Selsberg , ska grävas ned i den västra rågången.

Skellefteå Kraft: Skellefteå kraft noterar fastighetsägarens yttrande. Skellefteå Kraft har valt att gå vidare med en ledningssträckning inom en kombination av utredningsstråk "del av 1A", 2A, 3B och 4A, se Figur 3-2 i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning. Fastigheten Selsberg kommer därmed inte att påverkas av den valda sträckningen.

Fastighetsägaren anser vidare att Sweco har försvårat för honom som sakägare att inkomma med synpunkter på avgränsningar av MKB:n genom att neka honom att ta del av den fågelinventering som Skellefteå Kraft genomfört sommaren 2018.

Fastighetsägaren anser att Skellefteå Kraft redan i avgränsningssamrådet skulle delgiva berörda allt för tillfället färdigt beslutsunderlag. Enligt ägaren hade frågor rörande lokalisering, allmän miljöhänsyn och bästa tillgängliga teknik m.m. givit verbörlig tyngd.

Fastighetsägaren anser att det är ett tvivelaktigt agerande att Skellefteå Kraft i samrådshandlingen anser sig kunna konstatera att effekterna av projektet är begränsade

för såväl fågel- som naturvärden trots att man i detta skede inte vill visa ens ett embryo till MKB eller den genomförda fågelinventeringen.

Skellefteå Kraft har genomfört en fågelinventering under sommaren 2018 som fastighetsägaren önskade att ta del av. Då inventeringsunderlaget ännu sågs som ett arbetsmaterial valde Skellefteå Kraft att inte delge fastighetsägaren underlaget.

Enligt miljöbalken 6 kap. 32 § ska länsstyrelsen under avgränsningssamrådet verka för att innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för tillståndsprövningen. För att säkerställa att fågelintressen hanteras i relevant omfattning och att samtlig information framkommer har samråd skett med länsstyrelsen samt med ornitologiska föreningen och kungsörnsgruppen, för att komplettera information som framkommit i genomförd inventering.

Fastighetsägaren anser att allmänintresset med ledningen är svagt presenterad i syftet som redovisas i samrådshandlingen. Ägaren frågar sig om det är ställt utom rimligt tvivel att Skellefteå Kraft i området inte har inslag av ekonomiskt särintresse och anser att det heller inte går att utesluta att företag inom vindkraftsindustrin inom Robertsfors kommun skulle kunna dra ekonomiska fördelar av denna linjekoncession. Fastighetsägaren anser att projektet inte tillämpat proportionalitetsprincipen.

Fastighetsägare har en farhåga att projektet i realiteten kan ha samband med planer på storskalig industriell vindkraftsproduktion. Denna farhåga emanerar från utelämnad redovisning av de två riksintressena för energiproduktion som finns på Gåstjärnsberget och Røjmyrberget. Denna underlåtenhet framstår än mer anmärkningsvärd i ljuset av den noggrannhet Skellefteå Kraft uppvisar i beskrivningen av övriga riksintressen samt den av Skellefteå Kraft och andra aktörers förväntade starka utbyggnad av vindkraft i Norrland.

Fastighetsägaren informerar Skellefteå Kraft om att de ovan nämnda vindkraftsprojekten står i konflikt med starka nationella som såväl internationella bevarandeintressen. Läs informationen i sin helhet i Bilaga 6.

Skellefteå Kraft: Syftet med den planerade ledningen är vad som framgår av samrådsunderlaget. Ledningen är inte planerad för någon vindkraftspark. Om Skellefteå Kraft skulle få en förfrågan från någon vindkraftexploatör är bolaget däremot skyldig att ansluta vindkraftsparken till elnätet enligt Ellagen. Detta skulle iså fall innebära en ny koncessionsansökan för den ledningen.

Det är olyckligt att beskrivningen av riksintresseområdena för vindbruk av misstag inte kommit med i samrådshandlingen. De finns dock redovisade i Figur 4 i samrådshandlingen och beaktas i MKB:n för ledningen.

Fastighetsägaren anser att bredden på kraftledningsgatan är missvisande då bredden är cirka 12 meter men att det i samrådshandlingen framgår att skogsgatans bredd är planerad till cirka 30-40 meter exklusive sidoområden.

Skellefteå Kraft: Föreslagen ledningssträckning som redovisas i kartorna syftar till att illustrera hur en ledning inom ett alternativt utredningsstråk skulle kunna gå. Ledningssträckningen syftar inte till att visa hur stor yta som ledningen med skogsgata tar

i anspråk. För att ge läsaren en förståelse för ledningens troliga tekniska utformning och skogsgatans bredd beskrivs dessa uppgifter under kapitel 3. Utförande i Samrådshandlingen.

Fastighetsägaren anser att det är svårt att utifrån given förklaring i samrådshandlingen förstå varför stråk G gjorts 3-4 gånger bredare än övriga stråk. Ägaren anser att han inte kan utesluta att detta är ett sätt att försöka dölja avsikten att dra ledningen över fastigheten Selberg .

Skellefteå Kraft: Syftet med att rita utredningsstråk G betydligt bredare än övriga stråk är att det under alternativutredningen hittades olika möjliga sätt att gå med en ledning norr om väg 736 och byarna Buafors och Pellåboda. Med hänsyn till rennäring och naturmiljö fanns möjligheten att gå så nära befintlig infrastruktur som möjligt i stråkets södra del, medan hänsyn till fastigheter vore att gå med ledningen längs fastighetsgränserna, istället för rakt över, i stråkets norra del. Därför ritades stråk G så att alla möjligheter kunde vägas in i samma utredningsstråk.

Fastighetsägaren anser att Skellefteå Kraft förstorat svårigheterna med ett nedgrävt alternativ. Särskilt underligt anser han att det blir när man ska förklara behovet av en väg med god bärighet. Ägaren ställer frågan om det inte krävs en väg av samma bärighet längs en ledningsgata med luftledning som för markkabel.

Skellefteå Kraft: Vid byggnation av en luftledning nyttjas den avverkade skogsgatan för uppförande av stolpar och linor. Skellefteå Kraft beskriver i MKBn mer utförligt om varför markkabelalternativet valts bort.

Fastighetsägaren anser att Skellefteå Kraft gör ett nummer av "fördjupade utredningar", som om man gjort några studier och ska göra fler. Ägaren anser att de inte kan tolka formuleringen avseende åtminstone fågelinventering på annat sätt än ett försök till manipulering av läsaren. Ordvalet leder läsaren till att tro att Skellefteå Kraft ska föra två inventeringsomgångar. Fastighetsägaren frågar om det stämmer.

Skellefteå Kraft: Med "fördjupade utredningar" menas det efterföljande utredningsarbete som vidtas i den specifika miljöbedömningen när initiala utredningar och samråd genomförts. Utifrån inhämtad information kan ytterligare utredningar krävas, detta är alltid specifikt för olika projekt och inget som kan förutses fullt ut. I samrådshandlingen hanteras endast utredningsstråkens översiktliga effekter på berörda intressen. Vid upprättande av miljökonsekvensbeskrivningen utreds specifika miljökonsekvenser för vald ledningssträckning, t.ex. den nya ledningens påverkan, effekter och konsekvenser på bebyggelsemiljö vilket kräver en fördjupad utredning i form av magnetfältsberäkning och bedömning av visuella effekter.

3.4.10 Ultervattnet

Stråk B är bästa dragningen för fastighetsägarna och i andra hand kommer A.

Skellefteå Kraft: Skellefteå Kraft har valt bort stråk A vid Ultervattnet och fastighet Ultervattnet kommer inte att beröras. I stråk B är ledningen placerad längs fastighet Ultervattnet västra gräns vilket innebär att skog behöver avverkas.

3.4.11 Ultervattnet

Ägare av Ultervattnet [REDACTED] motsätter sig bestämt att en kraftledning går genom hans marker. Om ledningen måste dras anser fastighetsägaren att alternativ A är det bästa alternativet eller följa rågångarna mot Holmen eller Flarken.

Skellefteå Kraft: Efter samråd och genomförda utredningar är den sammanfattande bedömningen att en ledningssträckning inom en kombination mellan utredningsstråk "del av 1A", 2A, 3B och 4A, se Figur 3-2 i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning, innebär minst effekter på utpekade intressen jämfört med alternativa utredningsstråk. Detta innebär tyvärr att den nya ledningen passerar över fastighet Ultervattnet [REDACTED]

3.4.12 Ultervattnet

Ägare av fastigheterna Ultervattnet [REDACTED] mfl. Informerar att det finns ett betydande antal kulturlämningar som ligger inom alternativ B och G. Exempel på det är Kvarnvägen som har sin utgångspunkt i nordligaste delen av Yttre Ultervattnet och vidare norr om Abborrtjärn till Västbyn, Flarken samt Kyrkvägen som har en sträckning från norra delen av Yttre Ultervattnet och vidare öster om byn för att sedan sluta vid kyrkan i Bygdeå.

Andra exempel på kulturminnen som kommer beröras vid dragning öster om Yttre Ultervattnet är ett antal kolbottnar och tjärdalar som är bevarade. Olika kolmilor som då användes var både ligg- och resmilor.

Det finns också betydande områden med renbete inom området Yttre Ultervattnet och Flarken. Hällmarker som är bevuxna med renlavar och områden som samerna använder för utfordring av renarna.

Fastighetsägarna konstaterar att stråk B och G helt eller delvis kommer att passera via bebyggelse genom byn och att det alltid är negativt att få en kraftledningsgata med en 170 kV-ledning som passerar i anslutning till bebyggelse. De föreslår en ledningssträckning inom stråk A.

Skellefteå Kraft: Vid detaljprojektering kommer arbetsvägar, upplagsplatser, arbetsområden och stolplatser anpassas till kända fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar så att de inte kommer till skada. Skellefteå Kraft kommer inför detaljprojektering och byggnation att samråda med länsstyrelsen gällande de kulturvärden som är belägna intill den nya ledningen.

Skellefteå Kraft har kontaktat länsstyrelsen i Västerbottens län gällande information om Kvarnvägen och Kyrkvägen. De hade ingen information om vägarna. Vägarna är inte heller registrerade i fornlämningsregistret eller i underlaget "Värdefulla vägar" i länsstyrelsernas geodatakatalog. Ledningen går i nysträckning och passerar över ett antal mindre vägar. Påverkan på vägarna kan undvikas genom placeringen av stolpar.

Se avsnitt 6.2 Landskap- och bebyggelsemiljö i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning bedömning av effekter för landskapsbilden.

3.4.13 Ultervattnet

Ägare av fastighet Ultervattnet undrar varför ny kraftledning inte läggs längs med nya E4:an eller järnvägen.

Skellefteå Kraft: För ledningens syfte är det inte möjligt att dra ledningen längs med järnväg eller E4:an.

3.4.14 Sakrismarken

Ägare av Sakrismarken kan inte veta vilket av alternativ röd och blå som gäller.

Skellefteå Kraft: Skellefteå Kraft noterar detta. Efter samråd och genomförda utredningar är den sammanfattande bedömningen att en ledningssträckning inom en kombination mellan utredningsstråk "del av 1A", 2A, 3B och 4A, se Figur 3-2 i Bilaga D

Miljökonsekvensbeskrivning, innebär minst effekter på utpekade intressen jämfört med alternativa utredningsstråk. Detta innebär tyvärr att den nya ledningen passerar över fastighet Sakrismarken

3.4.15 Ödesmarken

Ägare av Ödesmarken har inga invändningar mot ledningen så som den är ritad nu. Stolpar och trådar utanför fastigheten med så liten uthuggning som möjligt på ägostyckningen. Fastighetsägaren anser att Skellefteå Kraft ska låta skogsbolagen ta så stor del av ledningsgatan som möjligt då de redan har kalhuggit nästan all mark.

Skellefteå Kraft: Skellefteå Kraft noterar detta. Vald ledningssträckning går söder om och på ett behörigt avstånd om fastighet Ödesmarken inom utredningsstråk D.

3.5 Övriga myndigheter, organisationer och föreningar

Se bilaga 9.

3.5.1 Bergsstaten

I det aktuella området finns inga nu gällande rättigheter enligt minerallagen (1991:45). Bergsstaten har därför ingen erinran eller andra synpunkter på projektet.

Skellefteå Kraft noterar detta.

3.5.2 Elsäkerhetsverket

Myndigheten har i dagsläget inget att erinra utan förutsätter att utförandet sker enligt gällande föreskrifter.

Skellefteå Kraft noterar detta.

3.5.3 Fred Olsen Renewables AB

Fred Olsen Renewables AB projekterar för en vindkraftpark på Røjmyrberget, mellan Degerfors och Kålaboda, Robertsfors kommun. De ser därför mycket positivt på Skellefteå Krafts ansökan om linjekoncession mellan Bodbyn och Robertsfors.

Fred Olsen Renewables AB anser att vissa utredningsstråk dock skulle generera en större samhällsnytta i och med en mindre miljöpåverkan än andra, då man genom att ta hänsyn till lokaliseringen av vindkraftparken kan minimera behovet av ytterligare ledningsdragning vid anslutning av denna till elnätet.

Fred Olsen Renewables AB förordar i första hand utredningsstråk B eller E, och i andra hand stråk D.

Skellefteå Kraft noterar detta.

3.5.4 Försvarsmakten

Försvarsmakten har inget att erinra.

Skellefteå Kraft noterar detta.

3.5.5 Luftfartsverket

Luftfartsverket har i egenskap av sakägare för CNS-utrustning inget att erinra mot något av utredningsalternativen och har ingenting att erinra mot att nätkoncession beviljas för ledningen. Se yttrandet i sin helhet bilaga 6.

Skellefteå Kraft noterar detta.

3.5.6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

MSB avstår från att yttra sig i samrådet.

Skellefteå Kraft noterar detta.

3.5.7 Norra skogsägarna

Norra skogsägarna förordar stråk B som enligt deras bedömning kommer att beröra Norra skogsägarnas fastighet med motsvarande cirka 2,6 km, varav cirka 1,8 km produktiv skogsmark.

De förordar att stråk B anpassas till att gå över Storhedsmyran och Andersvattnsmyran, se bifogad karta i yttrandet (Bilaga 9), för att begränsa intrånget på skogsbruket.

Norra skogsägarna informerar att fastigheten omfattas av ett stort naturvårdsavtal samt nyttjas för utbildnings- och försöksändamål riktat till skogsägare och anställda i Norra skogsägarna.

Om valet skulle bli stråk A förordas västlig sträckning om skogsbilvägen för att placera större delen av ledningsgatan i myrmark.

De yrkar på en ersättningsmodell med motsvarande 125 % ersättning av kalkylerat avkastningsvärde (motsvarande mervärdesersättning som vid markinlösen för ex naturreservat).

Norra skogsägarna informerar att det finns befintlig upplåtelse av deras fastigheter [redacted] och [redacted]

Oavsett vilken sträckning som väljs är Norra skogsägarna positiva till att teckna avtal avseende nyttjande av skogsbilväg på Norras fastigheter (årlig avgift) för byggnation av kraftledning samt för löpande tillsyn/underhåll.

Skellefteå Kraft: Skellefteå Kraft har valt att gå vidare med en ledningssträckning inom stråk "del av 1A", 2A, 3B och 4A, se Figur 3-2 i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning. Vald sträckning kommer passera genom fastighet [redacted] i cirka 2,2 kilometer. Eftersom sträckningen går inom stråk D kommer varken Storhedsmyrn eller Andersvattnsmyrn att påverkas. Fastighet [redacted] kommer inte påverkas av ledningen.

3.5.8 Ragn-Sells

I utredningsstråk B föreslås en ledningssträckning genom Ragn-Sells fastighet [redacted]

Ragn-Sells avfallsbehandling AB som driver en behandlings- och deponianläggning intill nämnda område, har under hösten 2018 förvärvat ytterligare markområde och har för avsikt att expandera verksamheten. Innan förvärv söktes godkännande från Robertsfors kommun, att området pekats ut som lämplig för industriändamål. Ragn-Sells motsätter sig den del av föreslagen ledningssträckning i alternativ B som korsar fastigheten [redacted]

Skellefteå Kraft: Skellefteå Kraft har valt en ledningssträckning inom alternativ B förbi Ragn-Sells verksamhet. För att undvika påverkan av Ragn-Sells expanderande verksamhet har ledningssträckningen justerats till fastighetens västra sida; cirka 300 meter väster om Fastighet [redacted]. Ragn-Sells avfallsanläggning kommer inte påverkas av den nya ledningen.

3.5.9 Sametinget

Samebyarna har rätt till inflytande och ska ha möjlighet att påverka besluten när mark och det samiska traditionella området berörs. Exploatörer ska ha dialog direkt med berörda samer om planerade exploateringar. Sametinget anser att vissa normer ska följas för att det ska anses som att samerna deltagit effektivt, se yttrandet bilaga 9.

De slutliga synpunkterna Sametinget redovisar i sitt yttrande är som följer att:

Kraftledningar och vägar är barriärer i landskapet och studier visar att renar undviker sådan infrastruktur samt mänsklig aktivitet på ett avstånd av 1-12 km. Det framgår inte av samrådsunderlaget vilka skadeförebyggande åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa eventuella negativa effekter för rennäringen. Enligt 8-9§§

miljöbedömningsförordningen ska dessa uppgifter framgå av samrådsunderlaget. Aktörer som tar mark i anspråk där renskötselrätten utövas måste ta hänsyn till vilka ingrepp som kan accepteras och vilka skadeförebyggande åtgärder som krävs för att denna rätt inte ska kränkas. Det är exploatören som ska åläggas villkor till skydd för rennäringsenheten och ett sådant åläggande får inte direkt eller indirekt ställa krav på att samebyn ska bedriva sin enskilda renskötsel på visst sätt. Markexploateringar kan bara genomföras om renskötselns och övriga samiska behov beaktas och respekteras. För att renskötseln ska kunna fortsätta existera är markerna av största betydelse.

Skellefteå Kraft: Skellefteå Kraft genomförde ett avgränsningssamråd enligt miljöbalken 6 kap 29-32 §§, då bolaget gjorde bedömningen att den nya ledningen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Enligt punkt 7 och 8 som Sametinget hänvisar till enligt 8-9 §§ i miljöbedömningsförordningen ska samrådsunderlaget innehålla:

”7. åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa negativa miljöeffekter, i den utsträckning sådana uppgifter finns tillgängliga, och

8. den bedömning som den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden gör i frågan om huruvida en betydande miljöpåverkan kan antas.”

Eftersom att Skellefteå Kraft inför framtagandet av samrådsunderlaget endast hade det underlagsmaterial som finns att förfoga på sametingets och länsstyrelsens hemsidor anser Skellefteå Kraft att de uppgifter som finns tillgängliga inte är tillräckliga för att på ett riktigt sätt redovisa lämpliga åtgärder som ska förebygga, hindra eller avhjälpa berörda samebyars påverkan och effekter som kan bli från ledningen innan dialog med berörd sameby genomförs. Det är därför av stor vikt att fördjupad dialog förs med berörda samebyar för att inhämta relevant information i den specifika miljöbedömningen så att detta kan beskrivas i miljökonsekvensbeskrivningen i ansökan.

Skellefteå Kraft har haft dialog med Gran- och Malå samebyar där endast Malå sameby var intresserad av ett samrådsmöte i projektet. Ett samrådsmöte med ordförande Peder Lundberg från Malå sameby genomfördes den 12 mars 2019, se protokoll från mötet i Bilaga 7. Skellefteå Kraft har valt en ledningssträckning inom de stråk som Malå sameby förordade. Gran sameby hade inget att erinra.

För att begränsa påverkan på rennäringsenheten kommer Skellefteå Kraft att föra dialog med samebyarna innan och under byggfasen. Skellefteå Kraft undersöker även möjligheten att stödja en utökning av samlingshagen söder om Ragn-Sells avfallsanläggning norr om Robertsfors tillsammans med Malå sameby.

3.5.10 Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)

SSM anser att magnetfältsnivåer bör redovisas för bostäder och andra platser där barn vistas varaktigt och förhöjda fält kan förväntas på grund av exempelvis kraftledningar. För en 170 kV-luftledning bör magnetfältsnivån redovisas på upp till cirka 100 meters avstånd från ledningen vid bostadsmiljöer och motsvarande. Det är sedan miljöbalken som ska beaktas då bedömning görs om olika alternativ och eventuellt behov exponeringsbegränsande åtgärder. Folkhälsomyndigheten är tillsynsvägledande när det

gäller miljöbalken eftersom det i det här fallet avser miljöfarlig verksamhet som inte omfattas av tillståndsplikt enligt strålskyddslagen.

SSM har noterat att det i samrådsunderlaget sektion 4.2.2 framgår att Skellefteå Kraft kommer att genomföra en magnetfältsutredning och kommer redovisa resultaten i den kommande miljökonsekvensbeskrivning.

Se yttrandet i sin helhet i Bilaga 9.

Skellefteå Kraft: Se avsnitt 5.2 Metodik för beskrivning av genomförd magnetfältsberäkning och 6.2 Landskap- och bebyggelsemiljö i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning för resultat. Magnetfältsnivån för bebyggelsen längs ledningen ligger under 0,4 μT och ledningen bedöms därmed inte bidra till förhöjda magnetfältsvärden.

3.5.11 Svea skog

Enligt nuvarande förslag berörs inte Svea skog.

Skellefteå Kraft noterar detta.

3.5.12 Sveriges geologiska undersökning (SGU)

SGU har inga synpunkter i ärendet.

Skellefteå Kraft noterar detta.

3.5.13 Trafikverket

Ledningen kan komma att beröra vägarna 647, 651, 670, 733, 736 och är närmare än 4000 meter från Skellefteå flygplats. Ett av utredningsstråken passerar även korridoren för Norrbotniabanan.

Utredningsstråk A och B: Trafikverket har planer på att anlägga en transformatorstation till Norrbotniabanan öster om punkten markerad som "Ny station i Robertsfors" från Figur 5 i samrådshandlingen. Det bör även poängteras att TRV har en pågående koncession för en matarledning från stambanan till denna nya transformatorstation. Dess linjeföring kan eventuellt komma i konflikt med utredningsstråk A respektive B på södra sidan av Rickleån. Vår bedömning är att det går att ordna tekniska lösningar för korsningspunkter mellan dessa ledningar.

Utredningsstråk H: Trafikverket avråder starkt från dragning enligt utredningsstråk H. Motivet till detta är att även om stolparnas placering och höjd tar hänsyn till den nya linjeföringen för järnväg med tillhörande skyddsavstånd mellan anläggningarna så kommer placeringen medföra stora risker vid anläggandet av järnvägen.

I det fall att ledningen är byggd innan anläggandet av järnvägen påbörjas finns risken att skador uppstår på kraftledningen vid sprängning av berg, särskilt vid Stantorsberget men även vid Fredriksnäs. Är järnvägsanläggningen byggd innan kraftledningen påbörjas så

kommer onödiga risker att uppstå vid korsningspunkterna då pågående järnvägstrafik måste beaktas.

Utredningsstråk C, D, E, F och G: Trafikverket har inget att erinra mot dessa utredningsstråk under förutsättning att synpunkter och anvisningar för järnväg, väg och flyg beaktas, se yttrandet i sin helhet Bilaga 9.

Skellefteå Kraft: Skellefteå Kraft har valt att gå vidare med att söka koncession för en ledning inom en kombination av stråken "del av 1A", 2A, 3B och 4A, se Figur 3-2 i Bilaga D Miljökonsekvensbeskrivning. Stråk H kommer därmed inte att beröras. Skellefteå Kraft kommer att samråda med Trafikverket i samband med projekteringen för teknisk lösning kring station Robertsfors.

Skellefteå Kraft har inbjudit Skellefteå flygplats till samrådet men inga synpunkter har mottagits. Vald ledningssträckning är belägen minst 22 kilometer ifrån Skellefteå flygplats.